

REDACTIA

Arad, Deák Ferenc-utca nr. 3.

ABONAMENTUL

Pentru Austro Ungaria:

pe un an . . . 20 cor.

pe 1/2 an . . . 10 .

pe 1/4 an . . . 5 .

pe o lună . . . 2 .

7 M-rii de Duminică pe an

4 cerouă.

Pentru România și străina-

tate pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferenc-utca nr. 30

INSERTIUNILE:

de un sir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrisori nefrancațe nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Contele Tisza István.

Având comună iubirea de patrie, cu vremea trebuie să ne înțelegem și asupra celorlalte chestii, cari în prezent ne frământă încă și au făcut, ca acestea două națiuni, avizate una la alta, să nu stea alături ca frați și aliați naturali.

„Să privim domnii mei, în istorie.

„Ce ne învață și dovedește? Ca

Ungaria numai așa s'a știut menține o mie de ani în mijlocul atâtor furtuni, că n'a apăsât, ci a lăsat liberă dezvoltare tuturor naționalităților. Dacă voește să existe și mai departe, nu le va oprima nici de aici încolo. Misia și-o îndeplinește Ungaria tocmai prin faptul, că stă pază dezvoltării etnice a neamurilor, ce locuiesc această parte a Europei. Ear aliatul cel mai firesc al nației maghiare este neamul românesc. Să privim apoi pe hartă și ne vom convinge, că chipul de fericire și viață a neamului românesc nu poate fi, decât înfrățirea cu Ungurii.

Acestea cuvinte le-a rostit contele Tisza István în anul 1899 cu ocaziunea instalării Episcopului român Iosif Goldiș în Arad.

Răspunzându-i, Episcopul Nicolae Popea, cel mai autorizat dintre toți Românii buni și cuminiți, a zis următoarele:

„Trece marginile unui toast obicnuit de ocazie. El cuprinde declarațiuni și idei, căror mă simt îndemnat a da un răspuns politic. . . Noi Românii întotdeauna am dorit o apropiere. Ne-am dat samă de mult de primejdia, ce ne înconjoară, — n'o numesc, o știți cu toții, — d'o potrivă atât pe noi Românii, cât și pe frații Maghiari. — Ori-ce om cu minte poate judeca și vedea, care este mijlocul de a rezista acestui potop și unde putem ajunge cu vremea, dacă nu ne vom ști înțelege. Și din potrivă, la cât bine am ajunge și câtă bucurie am face iubitelui nostru domnitor, când noi, cele două popoare, cari de o mie de ani am susținut împreună statul, ne-am putea apropia. . . Așa e. Dacă ne vom alia frățeste, pe bazele egalei îndreptățiri, noi Românii și Ungurii vom forma aici o țară, pe care nici porțile iadului nu o vor birui. Suum cuique.

În ziua următoare „P. Lloyd” în articol de fond a zis la urmă: „Ceea-ce contele Tisza a început, ar trebui să fie continuat prin guvern.”

Dela întâmplările acestea, cari au avut răsunet puternic în Țeara întreagă, au trecut trei ani și jumătate: Ear astăzi același contele Tisza István este președintele consiliului de ministri, primul sfetnic al Majestății Sale.

Înainte casei magnaților ministrul-președinte contele Tisza István vorbește, precum urmează:

„Statul acesta l-a constituit înainte cu o mie de ani națiunea maghiară, i-a imprimat caracterul și statul acesta nu se poate desbrăca de caracterul său național maghiar. Dar tocmai în caracterul acesta național se cuprinde respectul de drept și toleranța față de cetățenii de altă limbă ai patriei. Nu-l putem șterge faptul, că aproape jumătate din cetățenii patriei nu aparțin

rassei maghiare, ci altor naționalități. Și pe acești cetățeni de limbă străină ai țării cu sinceră iubire i-au primit străbunii noștri în pervazul constituțiunii maghiare și i-au înzestrat cu largi drepturi. Politica națională maghiară binepricepută pretinde, ca drepturile acestea să se respecte în mod cinstit și în viitor și cu dragoste adevărat frățească să întimpinăm toate acele nișuite ale concetățenilor noștri de limbă străină, cari nu stau în cantrarietate cu punctul de vedere înalt al statului național maghiar și cu integritatea țării. O parte întregitoare a acestei concepții, totodată interesul atât al statului, cât și al naționalităților este, ca statul să procedeze cu toată aprimeea în contra acelor agitatori fără suflet, cari țintesc a strica bunăînțelegere între cetățenii patriei; dușmanii sunt aceștia ai statului și împotriva lor statul trebuie să se apere eventual cu înțetirea mijloacelor de retorsiune, de cari dispune azi. Asta va fi obiect de preocupare. Dar și naționalitățile trebuie să ia atitudine față de turburătorii păcii, o linie distinctivă să tragă între dînsele și aceștia, pentru-că dragostea frățească, care trebuie alimentată, numai atunci poate înflori, dacă concetățenii noștri de limbă străină vor răspunde la apelul acesta și vor exclude din sinul lor elementele de parazit. Când maghiară de sub Coroana sftului Ștefan, deosebit trebuie să facem amintire despre libertatea confesională, la care aderăm cu credință.

Cuvintele acestea, rostite prin graiul contelui Tisza István în casa de sus a parlamentului Țării-Ungurești, au însemnătate istorică. În conștiința acestei însemnătăți voim a le aprecia și a le da răspuns din partea noastră.

Din capul locului închinăm steagul dinaintea bărbatului consenquent. Tenax propositi vir, contele Tisza István, oaspele episcopului român Iosif Goldiș la masa albă, și contele Tisza István, primul consilier al Majestății Sale, în casa magnaților asupra aceleiași chestiuni exprimă aceleași convingeri aproape cu aceleași cuvinte.

„Mă bucur sincer” — zicea venerabilul episcop Ioan Popea — „când dela un bărbat ca dl contele Tisza aud cuvinte, de cari, drept să spun, n'am prea fost obișnuiți să auzim de un foarte lung șir de ani, cuvinte inspirate de avânt nobil și patriotism.”

Il copiăm acum pe venerabilul Părinte și exprimăm sincera noastră bucurie, când dela cel dintâit sfetnic al Majestății Sale auzind cuvinte, cum dela luminatul baron Iosif Eötvös și înțeleptul Francisc Deák încoaci nu am auzit.

Să analizăm.

Pentru cei mai slabi în filologia politiceii simțim necesitatea a face înainte de toate observarea, că sintaxa și lexiconul limbii politice diferă în chip esențial de jargonul obișnuit în societate ori în disertațiunile asupra teoriilor științifice.

Premițând observarea aceasta fixăm aci mai întâit două enunțațiuni ale contelui Tisza István:

La masa episcopului Goldiș a zis: „Ungaria numai așa s'a știut menține

o serie de ani în mijlocul atâtor furtuni, că n'a apăsât, ci a lăsat liberă dezvoltare tuturor naționalităților. Dacă voește să existe și mai departe, nu le va oprima nici de aci în colo. Misia și-o îndeplinește Ungaria tocmai prin faptul, că stă pază dezvoltării etnice a neamurilor, ce locuiesc această parte a Europei.

În casa magnaților a declarat: „Dar tocmai în caracterul acesta național (al statului) se cuprinde respectul de drept și toleranța față de cetățenii de altă limbă ai patriei. Politica națională maghiară bine pricepută pretinde, ca drepturile acestea (ale naționalităților) să se respecte în mod cinstit și în viitor.”

Înțelesul acestor două enunțațiuni este identic. Desbrăcătă de costumurile diferite, pretinse prin forța împregiurării și prin precauțiunea impusă astuției înțelepte a bărbatului de stat, ideea este următoarea: Statul-Ungar și Ege-monia rasei maghiare în Ungaria s'a susținut prin aceea, că politica conducătoare a știut în totdeauna să aducă interesele particulare ale naționalităților nemaghiare din patrie în deplină consonanță cu interesele obștești ale țării.

Contele Tisza István are dreptate. Aceasta este singurul răspuns, ce se poate da asupra grelei întrebări despre ecșistența de o mie de ani a Statului-

Bine înțeles, această realitate istorică eschide atât șovinismul modern al rasei maghiare, cât și estensiunea nesăbuită de aspirațiunii naționale la popoarele nemaghiare ale Ungariei.

Suum cuique, — cum zicea înțeleptul nostru Nicolae Popea.

Recunoaștem fără încungiur și fără gând rezervat unitatea politică a Statului-Ungar și gata suntem a ne da sângele și avulul nostru pentru această unitate politică și pentru susținerea neștirbită a integrității teritoriale a Statului-Ungar până atunci, până când acest Stat va garanta prin instituțiuni tari și neîndoelnice condițiunile posibilității de a ne dezvolt pe temeiurile firei noastre individuale etnice naționale.

O facem aceasta, pentru-că suntem convinși, că existența unui stat puternic habsburgic în centrul Europei pentru existența naționalității noastre românești este o mai puternică garanță, decât ar fi în lipsa acestui Stat-Habsburgic o Românie care să cuprindă în sine pe toți Românii din Dacia lui Traian. Pentru aceea nu suntem ire-dentiști, ci din potrivă, perhorescăm ire-dentismul, și cu scârbă ne lăpădam de nebunii, cari ar voi să ne pustiască cu veninul trădării de patrie, care pentru noi este identic cu trădarea de neam.

Suntem așa dară fi credincioși ai patriei noastre ungare și voim să lucrăm la întărirea ei și la înflorirea ei. Să înțelege de sine, că numai pentru cazul, că această patrie ne va fi și nouă mamă, nu mormânt! Căci în cele din urmă, să vorbim sincer, când am prinde convingerea, că soartea ne-a dat morți, apoi pentru noi ar fi absolut tot atât, că va trebui să murim, ca neam adecă, în Ungaria, ori în România. În cazul acesta nu ar putea fi vorba, decât cel

mult de sațierea tristă a simțului răsunării diavolești.

Dar contele Tisza István zice: „Ungaria numai așa s'a știut menține o mie de ani în mijlocul atâtor furtuni, că n'a apăsât.” Și ministrul-președinte Tisza István susține, că „politica națională maghiară bine pricepută pretinde, ca drepturile acestea (ale naționalităților) să se respecte în mod cinstit și în viitor.”

Înțelesul acestor cuvinte este adevărul, pe care noi atât de mult l-am pus în vederea fraților maghiari: rassa maghiară, voind a ne nimici pe noi, se nimicește pe sine însași.

Și lucrurile acestea sunt atât de clare, încât ar fi minune, să nu le fi văzut și bărbaiți de stat maghiari. Dar le-au văzut. Széchenyi, Eötvös, Deák consimțesc într-o toate cu noi. Chiar Ludovic Kossuth a pregătit un proiect, prin care încercase să aducă trebuințele naționale ale popoarelor nemaghiare din țeară în armonie cu interesele obștești ale patriei.

Ne pare bine, că acestor înțelepți patrioți li-se alătură acum contele Tisza István.

Respectarea drepturilor noastre naționale, asigurarea libertății religio-nare, spriginirea din partea statului a învătămintului românesc se angajează la sinceră și patriotică conlucrare.

Acesta este răspunsul nostru la declarațiunile contelui Tisza István.

Nu tragem la îndotală sinceritatea ministrului-președinte. Credem chiar că e serios hotărât să urmeze, precum vorbește. La tot cazul însă noi cerem fapte. Vorbele sunt frumoase dar angajarea poporului nostru la carul liticeii guvernului actual numai în a-măsură va urma, în care se vor pune în viață condițiunile, cari garantează dezvoltarea etnică a acestui popor în Statul — Ungar.

„Este interesul atât al Statului, cât și al naționalităților, — zice contele Tisza István — ca Statul să procedeze cu toată asprimea în contra acelor agitatori fără suflet, cari țintesc a strica bună înțelegerea între cetățenii patriei; dușmanii sunt aceștia Statului și împotriva lor Statul trebuie să se apere eventual cu înțetirea mijloacelor de retorsiune, de cari dispune azi.”

Nimic mai adevărat, de cât aceasta. O mulțime de oameni în Țara-Ungurească n'au altă de lucru, decât ne asmuță mereu, agită poporul maghiar în contra noastră, ne înjură, ne batjocoresc în chipul cel mai perfid și nici odată puterea Statului nu a sărit să pună la carantină pe acești turbați tăciunari, cari „țintesc a strica bună înțelegerea între cetățenii patriei.” Contele Tisza István ne promite îndreptare și în chestiunea aceasta. Il lăudăm și așteptăm cu nerăbdare bi-ciul, care să ne scape de „agitatorii fără suflet.” De ar fi și între noi de aceștia, apoi grija noastră de dînșii.

Până ună-altă, noi vom continua greaua și obositoare muncă de a organisa puterile poporului nostru românesc pentru scopul, ca să-și creeze o soarte

Inainte de a vă cumpăra hainele de lipsă

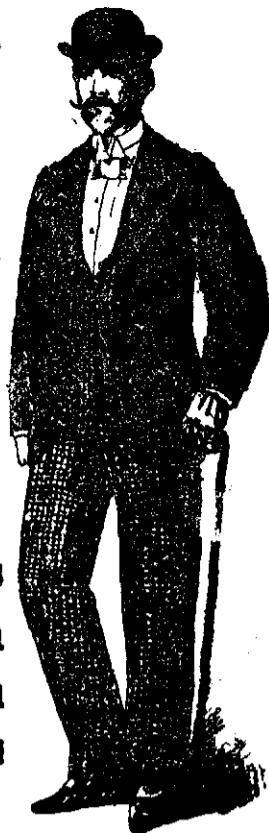
Mergeți de vedetă!!

Bazarul de haine pentru bărbați, băieți și copil alui

Frank Leo,

ARAD,

Andrassy-tér n-rul 9 (vis à-vis cu noua biserică minoriților) unde, pe lângă prețuri avantajoase, sunt îngramădite pe sama publicului haine impozant de multe. Imi iau voia o înșira următoarele:

Haine de toamnă p. băieți: de 12—17 ani.

Haine de șviot, bun	10 cor.
Haine de școală, foarte tari	11—14 "
Haine de camgarn fin, deosebite culori	15—18 "
Haine moderne, excepție frumoasă, dela și mai sus.	20 "

Haine de toamnă p. copii: de 3—12 ani.

Haine cu 2 șire de nasturi	5—6 cor.
Haine Loden bun	7—8 "
Haine Loden veritabil de Zsolna	10—11 "
Haine de camgarn fin, specialitate, croitură modernă	12—14 "

Haine de toamnă p. bărbați.

Haine de șviot	16 cor.
Haine mai fine șviot	18—20 "
Haine de camgarn, cal. mijlocie	22—26 "
Haine din Loden veritabil de Zsolna	28—30 "
Haine de tot fine din camgarn modern	32—38 "
Specialități din cel mai fin camgarn frances.	40—48 "

Paltoane p. bărbați.

Din șviot sur-inchis, buzunare moderne	20 cor.
Din camgarn f. fin	28—36 "
Din șviot double (d. toamnă)	25—44 "
Specialități: șviot și camgarn, calitate I.	44—50 și mai scump.

20 5—10

Principii solide!

Clase după măsurile deosebite!

Serviciu prompt!

Indată efect surprinzătoriu!

Nou! Jahner-Crème fără grăsime. Nou!

Mai nou produs igienic pentru înfrumșetarea și nobilitarea pielii.

Efectul indată fără esemplu consistă prin aceea, cumcă pelea obrazului, prin aceeași ușoară încordare, consistă asemenea unei netezimii de marmor alb și finețe, care acțiune prin un alt mijloc de înfrumșetare nu s'a dobândit.

Un mijloc de înfrumșetare prin însușirea aceasta cum e Jahner.

Crème fără grăsime agitează în tot locul o senzație insuficientă. Mai perfect pe terenul pentru îngrijirea înfrumșetării. Nestrucător! În momentul efect.

Pe timpul întrebuințării dispar peste galbene, bube de in, ferbințări, bubite, sgrăbunțe și altele pentru necurățirea pielii.

Netezește sbrăcitură și semni de hubat, acordă însuși la persoane mai bătrâne o culoare de obraz jună proaspătă și grațioasă; obrazul, grumazul, brațele și mâinile conservă o înfrumșetă frapantă și o culoare dragostoasă.

Jahner-Crème fără grăsime să poate mai virtos ziua cu succes a se întrebuința. Nu conține nici argint viu, nici plumb. 1 tegulă 1 coroană.

Jahner săpun. Acest săpun servește spre conservarea și nobilitarea pielii, este liber de orice asprea și esereță infușată cea mai binefacătoare asupra pielii. La întrebuințarea Jahner-pomadel trebuie mai întâi să spălăm cu acest săpun, prin ce efectul pomadel se năntează foarte esențial. 1 drb. 60 fileri.

Jahner pudră. Jahner-pudră este nedispunabil non plus ultra a tuturor pudrelor. Este un pudră pentru bal, salon, de toate zilele precum și pentru înfrumșetarea pielii, care are însușirea nu numai de a acoperi, ci este și absolut nestrucător. Jahner-pudră este un produs perfecționat, care în privința bunății și a fineții și a nepernicișității este asemenea oricărui pudră indigen și din țări externe. Pentru blondine să la-rosa s'au alb; pentru brunete (chamois, galbeniu) rosa sau alb. 1 șatulă 1 coroană.

Jahner apă de gură. Cel ce-și spală gura regulat seara și dimineața cu Jahner apă de gură nu va avea nicicând dinți găuroși și delatură durerea de dinți. Nu se poate destul recomanda la carne burețoasă al dinților. Tocmai așa se potrivește la dinți cu rădăcini clătinate. Un mijloc sigur contra cărnii dinților ușor sângeroase. Contra putrezirii cărnii dinților. La dureri de dinți reumatice. Foarte prețioasă este la înlăturarea respirației rău mirositoare. 1 sticlă 1 coroană 40 fileri.

Jahner pasta de dinți. Liber de săpun. Mai toate persoanele care întrebuințează pasta cu săpun conținătoare, au la mărimea dinților o peatră acru cafeniu deschis; carnea dinților e moale și ușor sângeroasă! Este dară a se recomanda tuturor, care țin la valoarea dinților sănătoși și frumoși Jahner pasta de dinți fără săpun. 1 dosă 1 cor.

Jahner pomadă pentru creșterea părului. 1 Tegula 2 coroane.

Jahner esență de păr. Aceasta întărește porii deja clătinați, înalțează în mare măsură creșterea și contribuie hotărât la deplină înlăturare a mătreței din cap. 1 sticlă 1 coroană 60 fileri.

Jahner vâpșeală de păr. Resultat reușit! Nu descolorează! Culoare naturală a părului! Cel mai nestrucător mijloc care indată după prima întrebuințare recăștigă culoare naturală a părului încrăunțit, alb și roșu, precum părul din barbă și sprâncene, după plac brunetă și neagră sau blondină. Aplicarea este foarte simplă și este alăturată în instrucțiunea dată fie-cărui etui. O neisbândă a coloritului după precisa instrucțiune de întrebuințare de sigur nu să întâmplă.

La cumpărare să se spună apriat ce culoare se poștește (negru, brunet sau bël) pentru părul încrăunțit. Un carton 4 cor.

Jahner apă blondină. Părul prea frumos bël, roșu și brunet să poate în timp foarte scurt bël-aurin colora. Apa-blondina este pe deplin nestrucătoră, buldului e fără culoare și miros, care nu colorează nici pelea, dar nici pănzăturile albe. 1 sticlă 4 coroane. Părul alb nu să poate cu apa blondina colora. Pentru părul alb se convine numai Jahner vâpșeală de păr.

MIJLOC DE VINDECARE.

Tusă. Bomboane de Dr. Oppolzer. Un mijloc foarte aprobat contra catarhului a organelor de respirat, contra tusei, răgușelii, contra gâdelării în ghit, catarhului de plămâni, a respirației grele. 1 șatulă 80 fileri.

Fluidul pentru Rheumatism și Gicht a lui Dr. Hoffmann. Un mijloc aprobat încă de mulți ani contra Gichtului, Rheuma, dureri de nervi, Neuralgia, Rheuma, în musculi, Exudate, Ischias, Scără țirea unor membre, înțepenirea musculilor și coardelor chillaviturilor și durerilor din crucea spatelui. 1 sticlă 80.

Pilulele curățitoare de sânge a lui Dr. James. Filule acestea curătesc sângele, iritează activitatea mășelor și înalțează mișcarea scaunului, depărtează toate suuriile rele, ferea stricată și rămășițele rămase din alte beteșuguri. 1 boită 80 fileri.

Balsam de Dr. James. Balsamul acesta încălzește rânza și sângele îngreoiat, depărtează acriciunea, flegma și ferea superfluă și prin aceasta produce o mistuire proaspătă, prin urmare aduce mistuirea rânzei (stomachului) în mișcare nouă și escită pofta la mâncare și beutură. Balsamul acesta depărtează vânturile, sporește activitatea intestinelor, delatură ridicarea din stomach, amărăciunea, greața de cap și amețala. 1 sticlă 80 fileri.

Unsoare de rică a prof. Kaposi. Această unsoare se aplică cu bun rezultat nu numai la rică ci și la tot felul de excrescenții a pielii. 1 tegulă 1 coroană.

1086 21—26

Comandele să se adreseze la

RUDOLF JAHNER, apotecariu.

Temesvár-Fabric strada principală Nr. 70.

IN
COMITATUL
ARAD

Până acum
am plătit

9

Căștiguri principale

și

26

Alte căștiguri

E fapt constatat că prin reg. loteria de clasă privilegiată mulți au ajuns la bunăstare. ba chiar la bogăție; d'acea losurile astea se și bucură de mare trecere. Nici o altă loterie nu oferă șanze atât de mari cu căștiguri așa însemnate.

În cele 6 clase consecutive ale proximei loterii, dintre 110,000 losuri se vor trage 55,000, adică jumătate cu

31 3— 14¹/₂ milioane coroane bani numerari

căștigul cel mai mare, atinșând suma de UN MILION, apoi 600,000, 400,000, 200,000, 2 à 100,000, 90,000, 2 à 80,000, 70,000 etc. etc.

Tragerea clasei I. va avea loc la 19 și 20 Noembrie.

Prețul losurilor cl I: 1 întreg cor. 12; —¹/₂ cor 6; —¹/₄ cor. 3; ¹/₈ cor. 1.50.

Losurile se trimit cu RAMBURSĂ sau FRANCO, după primirea banilor

Liste oficiale de tragere la vreme se trimit punctual. Fiecare los e însoțit de un plan de tragere.

Nationale Wechselstuben-Aktiengesellschaft

BUDAPEST. Gzellatér 1 és 2. — Adresa telegrafică: Nationalstube Budapest.

Institutul Nostru

este în poziția d'a sconta, fără provizie, ori ce căștig, încă înainte de termenul de plată, oferind clienților noștri în toată privința cea mai desăvârșită garanție.

Cele mai multe căștiguri principale au fost câștigate cu losuri cumpărate

DELA NOI.